

BESLUT

2010-09-10

Beslutat av: Björn Östlund, cT
Ärendenr: TRV 2010/27067

TRAFIKVERKET

Trafikverket

Besöksadress:
Telefon:
Texttelefon: 0243-750 90
www.trafikverket.se
registrator@trafikverket.se

Håkan Dahkvist, Tjfa

Direkt: 0243-44 56 31
Mobil:

Diariet

Avvikelsemeddelande 3, Järnvägsnätsbeskrivning 2011

Angivna avsnitt ges i och med detta avvikelsemeddelande lydelse och justeringar enligt nedan.

Björn Östlund
Chef Trafik

Ärendenr: TRV 2010/27067
Projektnr: --

Del 1

Nytt avsnitt:

2.4.1.4 Dispens från krav på ETCS-utrustning på fordon vid växling på anläggning utrustad med ERTMS

Trafikeringsystem E2 (ERTMS nivå 2)

Trafikverket kan under en övergångsperiod medge dispens från kravet på ETCS-utrustning (se avsnitt 2.7.5) vid växling i trafikeringsystem E2, om det är omöjligt att genomföra en transport ifall fordonet vid växlingen ska vara utrustat med ETCS. Dispens kan medges efter att järnvägsföretaget har ansökt om detta. Ansökan ska innehålla följande uppgifter:

- vilken driftplats som ansökan avser
- orsak till varför dispens behövs
- för vilket transportupplägg som dispensen behövs
- en redogörelse om följande frågor för aktuellt transportupplägg:
  - innebär körning utan tillslaget tågskyddssystem några konsekvenser för använd fordonstyp som exempelvis att hastighetsvisning och registrering saknas
  - innebär körning utan användning av ETCS-utrustning några särskilda konsekvenser på den plats eller den sträcka som ska trafikeras som exempelvis svårigheter att identifiera gränspunkter eller fara att överskrida tillåten hastighet
  - personalens erfarenhet som exempelvis vana vid fordon, geografisk kunskap med kännedom om var signalpunktstavlorna finns.
- en redogörelse för järnvägsföretagets plan för att anskaffa behövliga fordon med ETCS-utrustning. Planen ska visa vilka fordon som järnvägsföretaget avser att utrusta, alternativt vilka nya fordon med ETCS-utrustning som järnvägsföretaget har beställt, när och från vilken leverantör som utrustningarna eller fordonen har beställts samt tidplan för leverans, montering i fordon och ibruktagande.

Dispens kan lämnas om följande villkor är uppfyllda:

- Järnvägsföretaget har lämnat en komplett ansökan senast tio arbetsdagar innan växlingen ska genomföras
- Järnvägsföretaget har i ansökan visat att det inte finns någon möjlighet att använda fordon (egna eller inhyrda) utrustade med ETCS utan att transportupplägget äventyras
- Järnvägsföretaget har i ansökan visat att hänsyn har tagits till de särskilda förhållanden som råder på aktuell plats och på använd fordonstyp.

Ärendenr: TRV 2010/27067
Projektnr: --

- Järnvägsföretaget har i ansökan visat att det har en rimlig plan för att anskaffa de utrustade fordon som behövs för aktuell trafik

Beslut om beviljad dispens ska innehålla följande uppgifter:

- för vilket järnvägsföretag dispensen gäller
- för vilka fordon dispensen gäller
- för vilken driftplats och spår på denna som dispensen gäller
- giltighetstid för dispensen

Vid ansökan om kapacitet (se kap 4 – Tilldelning av kapacitet, avsnitt 4.2.3) för transporter med dispensfordon, anges att dessa ska utföras med fordon som saknar ETCS-utrustning. Vid tilldelning av kapacitet beaktas detta förhållande som en förutsättning för kapacitetstilldelningen. Det innebär att växling med dispens ska vara förplanerad.

Kommentar:

Infört möjlighet att under en övergångsperiod ge dispens från krav om ETCS-utrustade fordon vid växling på ERTMS nivå 2-utrustad (E2) spåranläggning.

Nytt avsnitt:

2.7.5 Krav på ETCS-utrustning

För att få trafikera sträckor och driftplatser som är utrustade med ERTMS (trafikeringssystem E1, E2 och E3) krävs att de fordon från vilket rörelserna ska framföras är utrustade med tågskyddssystemet ETCS och att denna utrustning används enligt trafikreglerna vid körning inom trafikeringssystemen. Detta gäller rörelser på huvudspår, oavsett i vilken trafikverksamhet (tåg, spärrfärd eller växling) dessa framförs. Infrastruktur utrustad med trafikeringssystem ERTMS framgår av kap 3, avsnitt 3.2.3.1 och 3.3.3.2.

Kommentar:

Infört krav på att fordon som framförs på anläggning som är utrustad med trafikeringssystem ERTMS ska vara utrustade med tågskyddssystemet ETCS.

Ärendenr: TRV 2010/27067
Projekt nr: --

3.4.5 Broar

Ny lydelse:

Vid öppningsbara broar har tågtrafiken generellt företräde före sjöfarten. Provverksamhet med fasta öppningstider som är synkroniserade med sjöfarten pågår. Under dessa tider har sjöfarten företräde. Provverksamheten omfattar Göta älv (Göteborgs Marieholmsbron, Vänersborgs järnvägsbro och Trollhättans järnvägsbro).

*Kommentar:
Infört information om provverksamhet med fasta öppningstider,
synkroniserade med sjöfarten.*

4.3.2 Ad hoc-process

Ny lydelse:

Ansökningar om kapacitet ska vara skriftliga. Trafikverket rekommenderar att blanketten "Ansökan om /justering av kapacitet Ad hoc" används för att säkerställa att nödvändiga uppgifter lämnas. Blanketten finns att hämta på: <http://www.trafikverket.se/Foretag/Trafikera-och-transportera/Jarnvag/Planera-trafik/Jarnvagnatsbeskrivning/Blanketter>

Används inte ovan rekommenderad blankett ska ändå ansökan innehålla motsvarande uppgifter.

I bilaga 1.1 framgår vart en ad hoc-ansökan ska skickas beroende på var och när tjänsten ska nyttjas. Om ansökan avser en tjänst som ska nyttjas inom sju dagar, ska den skickas till driftledningscentralen i det aktuella driftledningsområdet. Om tjänsten sträcker sig över flera driftledningsområden ska ansökan skickas till driftledningscentralen i det driftledningsområde som tjänsten utgår från.

Driftledningsområdenas indelning framgår av karttjänsten.

*Kommentar:
Förtydligande av hur Ad hoc-ansökningar ska lämnas avseende format.*

Ärendenr: TRV 2010/27067
Projektnr: --

5.4.4.1 Tågbildningstjänster på Hallsbergs rangerbangård

Ny lydelse:

På rangerbangården i Hallsberg, se avsnitt 3.8.1.1, erbjuder Trafikverket tjänster kopplade till rangeringen av vagnar.

Ansökan om tågbildningstjänster i Hallsberg ska vara skriftlig och göras på Trafikverkets blankett för ansökan om kapacitet och tågbildningstjänster i Hallsberg, som finns på Trafikverkets webbplats.

<http://www.trafikverket.se/Foretag/Trafikera-och-transportera/Jarnvag/Planera-trafik/Jarnvagsnatsbeskrivning/Blanketter/>

I bilaga 4.1 framgår vad ansökan om kapacitet samt tågbildningstjänster i Hallsberg ska innehålla.

Tågbildningstjänster på Hallsbergs rangerbangård:

Tjänst		Beskrivning av tjänsten
Hrbg IN	Mottagning ankommande tåg/växling	Mottagning av ankommande tåg, ankomstsyning, uppkoppling, lokskifte, avhängning och rangering av vagnar.
Hrbg UT	lordningsställande av avgående tåg/växling	lordningsställande av avgående tåg samt vid behov neddragning från riktningsslag till utfartsgrupp för avgång. Syning och bromsprov ingår i tjänsten.
Hrbg G	Tilläggstjänst	Vagnar grupperas för olika destinationer.

Ovanstående tjänster på Hallsbergs rangerbangård är inte tillgängliga under följande tider:

- 2010: 24 december kl. 14.00 – 26 december kl. 8.00.
- 2011: 24 juni kl. 14.00 – 26 juni kl. 8.00.

Öppettider för övriga storhelger bestäms efter det att tågplanen fastställts.

Med gruppväxling (Hrbg G) menas att ett tåg sätts samman av vagnar som grupperas för olika destinationer. Detta för att järnvägsföretaget enkelt ska kunna koppla loss en vagngrupp vid en specifik destination och sedan fortsätta med tåget. Tjänsten Hrbg G erbjuds, när så är möjligt, efter förfrågan från järnvägsföretag eller trafikorganisatörer. Innehållet i tjänsten tas fram och formas i dialog mellan Trafikverket och avtalsparten.

För att optimera tillhandahållandet av tågbildningstjänster på Hallsbergs rangerbangård kan Trafikverket fatta beslut om att transportera uppställda vagnar till lediga uppställningsspår. Det gäller vagnar som kl. 10.00 saknar rapporterad trafikuppgift för det närmaste dygnet.

Ärendenr: TRV 2010/27067
Projekt nr: --

Kommentar:

Eftersom Trafikverkets IT-system för hantering och bokning av vagnar på Hallsbergs rangerbangård är försenat är tjänsterna förändrade så att avgifterna fortfarande kan tas ut per tåg. Det har också skett en namnändring så att Hrbg U ändrats till Hrbg BORT för att inte namnet ska förväxlas med tjänsten uppställning.

6.1.1.2 Övrig särskild avgift för persontrafik

Passageavgift i Stockholm, Göteborg och Malmö

Första stycket ges ny lydelse:

En särskild avgift enligt avsnitt 6.1, alternativ a, debiteras i form av en passageavgift för tilldelade tåglägen på delar av järnvägsnätet i Stockholm, Göteborg och Malmö (område A–E), helgfria vardagar enligt bilaga 4,3 – Trafikkalender, klockan 7.00–9.00 och 16.00–18.00.

Kommentar:

Förtydligt att "helgfria vardagar" är enligt Bilaga 4.3 – Trafikkalender.

6.2.4 Självkostnadsbaserade avgifter

Andra stycket:

Självkostnadsbaserade avgifter publiceras.....

Kommentar:

Stycket utgår.

6.3.2.4 Rangerbangård

Tjänst	Avgift
Kapacitet på rangerbangård	50 kr per ankommande fordonssätt

Avgiften debiteras månadsvis utifrån tilldelad kapacitet.

6.3.2.5 Spår eller spårområde för tåg bildning

Tjänst	Avgift
Spår eller spårområde för tåg bildning	0 kr per påbörjad timme

Ärendenr: TRV 2010/27067
 Projektnr: --

6.3.2.6 Uppställning

Tjänst	Avgift
Uppställning	0,50 kr per påbörjad timme och påbörjat 100-tal meter spår.
Långtidsuppställning	Avgiften för tjänsten består av nedanstående komponenter: a) Handläggning av ansökan: 650 kr/timme. ¹⁾ b) Eventuella åtgärder i anläggningen: Trafikverkets självkostnad. ²⁾ c) 3 kr per påbörjat dygn och påbörjat 100-tal meter spår

6.3.3.1 Tillgång till plattform

Tjänst	Avgift
Tillgång till plattform	0 kr per påbörjad timme och påbörjat 100-tal meter.

6.3.3.2 Tillgång till anläggningar inom godsterminal

Tjänst	Avgift
Tillgång till lastplats i befintligt skick	Avgiften för tjänsten består av nedanstående komponenter a) 0 kr per påbörjad timme b) Eventuella åtgärder i anläggningen: Trafikverkets självkostnad ¹⁾

6.3.3.3 Tillgång till uppvärmning av järnvägsfordon

Tjänst	Avgift
Tillgång till tågvarmepost, lokvarmepost eller diesellokvarmepost	30 kr/påbörjat dygn ¹ + elförbrukning enligt schablon.
Uppvärmning via uppfälld strömavtagare för fordon med elmätare	30 kr/uppfälld strömavtagare och påbörjat dygn ¹ + självkostnad för förbrukad el ²
Uppvärmning via uppfälld strömavtagare för fordon utan elmätare	30 kr/uppfälld strömavtagare och påbörjat dygn ¹ + elförbrukning enligt schablon.

Ärendenr: TRV 2010/27067
 Projektnr: --

6.3.3.4 Bromsprovingsanläggning

Tjänst	Avgift
Tillgång till bromsprovingsanläggning i Göteborg Skandiahallen, spår 31–35	60 kr per bromsprov. ¹⁾

6.3.4.2 Tågbildningstjänster på Hallsbergs rangerbangård

Ny lydelse:

För tågbildningstjänster tas avgift ut enligt Trafikverkets självkostnad. Priserna är uträknade utifrån ansökta tåglägen 2011 jämfört med ansökta tåglägen 2009 och entreprenadkostnad enligt kontrakt. Avgiften kommer att baseras på såväl tilldelad (Hrbg IN och Hrbg UT) som nyttjad tjänst (Hrbg G). Avgiften gäller fram till 2011-06-30. Trafikverket meddelar eventuell ny avgift senast 2011-03-31.

Tjänster som ska beställas

Tjänst	Avgift
Hrbg IN Mottagning ankommande tåg/växling	2 800 kr per tåg
Hrbg UT Iordningsställande av avgående tåg/växling	2 000 kr per tåg
Hrbg G Tilläggstjänst	Priset räknas ut för respektive tåg och typ av gruppning enligt särskild offert.

Utöver de beställda tjänsterna kommer avgifter att tas ut enligt följande:

Aktivitet	Avgift
Hrbg BORT Bortforsling av vagn enligt sista stycket kap 5.4.4.1	+50 kr per vagn

Avgiften debiteras det järnvägsföretag som ankommer med vagnen.

Kommentar:

Eftersom Trafikverkets IT-system för hantering och bokning av vagnar på Hallsbergs rangerbangård är försenat är tjänsterna förändrade så att avgifterna fortfarande kan tas ut per tåg. Det har också skett en namnändring så att Hrbg U ändrats till Hrbg BORT för att inte namnet ska förväxlas med tjänsten uppställning.

Ärendenr: TRV 2010/27067
 Projektnr: --

6.3.4.4 Tjänster gällande specialtransporter

Tjänst	Avgift
Handläggning vid ansökan om transportvillkor för specialtransport	750 kr/timme
Handläggning vid ansökan om transporttillstånd för specialtransport	0 kr/timme
Eventuella åtgärder i samband med handläggningen och transporten	Trafikverkets självkostnad

6.3.5.2 Utökad trafikinformation via utrop och skyltning

Tjänst	Avgift
Utökad trafikinformation via utrop och skyltning	Avgift debiteras enligt särskilt avtal

6.3.5.3 Utbyte av trafikinformation

Tjänst	Avgift
Utbyte av trafikinformation	0 kr/månad

6.3.5.4 Teknisk kontroll av fordon

Tjänst	Avgift
Tillgång till detektorinformation	0 kr/månad

6.3.5.5 Provkörning av fordon på Trafikverkets järnvägsnät

Tjänst	Avgift
Handläggning av ansökan om provkörning av fordon	750 kr/timme
Eventuella åtgärder i samband med handläggning och provkörning	Trafikverkets självkostnad

Bilaga 2.1 – Uppgifter som ska lämnas före tågs avgång

Kommentar:

Begreppet "identitet" ersätts generellt i bilagan med "identifikationskod".

Ärendenr: TRV 2010/27067
 Projektnr: --

Bilaga 3.1 – Tillgänglig kapacitet på sidospår och värmeposter

*Kommentar:
 Tidigare bilaga ersätts av ny version.*

Bilaga 3.2 - Planerade större banarbeten

PSB 4, spårbyte Långsele-Aspeå samt PSB 13 , vibrationsåtgärder Furet-Halmstad utgår.

Del 2, Allmänna avtalsvillkor

Nuvarande text:	Ny text:
<p>4.3 Reklamation av tjänst ska framföras skriftligen av Trafikverkets avtalspart och lämnas i samband med den månatliga faktureringen avseende de tjänster Trafikverkets avtalspart nyttjat. För det fall att reklamation sker efter nyssnämnda tidpunkt äger Trafikverkets avtalspart inte rätt till återbetalning av tåglägesavgiften.</p>	<p>4.3 Reklamation av tjänst ska framföras skriftligen av Trafikverkets avtalspart och lämnas senast den 20:e i månaden efter det att tjänsten nyttjats. För det fall att reklamation sker efter nyssnämnda tidpunkt äger Trafikverkets avtalspart inte rätt till återbetalning av tåglägesavgiften.</p> <p><i>Kommentar: Preciserat när reklamation ska vara lämnad.</i></p>
<p>5.3 Part ska alltid anses ha orsakat den andre parten skada genom vållande om:</p> <p>a) Skadan orsakats av parts fordon, maskiner eller framförande av de(t)samma inkluderande men inte begränsat till varmgång eller tågsammansättning,</p> <p>b) Skadan.....</p>	<p>5.3 Part ska alltid anses ha orsakat den andre parten skada genom vållande om:</p> <p>a) Skadan orsakats av parts fordon, maskiner eller framförande av de(t)samma inkluderande men inte begränsat till varmgång.</p> <p>b) Skadan....</p> <p><i>Kommentar: Begreppet "tågsammansättning" utgår ur punkt a).</i></p>
<p>5.17 Om sammanhang mellan orsak och skada fastställs erfordras inte att skadelidande part härutöver visar att den andra parten varit vårdslös i det aktuella fallet.</p> <p>Om utredningen inte visar vad som</p>	<p>5.17 Om samband mellan orsak och skada fastställs erfordras inte, i fall som avses i 5.3, att skadelidande part härutöver visar att den andra parten varit vårdslös i det aktuella fallet.</p> <p>Om utredningen inte visar vad som</p>

<p>orsakat skadan ska vardera part bära sina kostnader.</p>	<p>orsakat skadan ska vardera part bära sina kostnader.</p> <p><i>Kommentar: Preciserat att skadelidande part inte i fall enl. 5.3 behöver visa att den andra parten varit vårdslös.</i></p>
<p>5.19 Om Trafikverket för ett planerat större banarbete (PSB) inte nyttjar kapacitet som avsatts för detta och inte meddelar Trafikverkets avtalspart senast 12 veckor i förväg att kapaciteten inte kommer att utnyttjas för banarbete ska Trafikverket till avtalsparten utge ersättning för den direkta merkostnaden för tågproduktion som planerade, men ej genomförda banarbetet medfört.</p>	<p>5.19 Om Trafikverket för ett planerat banarbete inte nyttjar kapacitet som avsatts för detta och inte meddelar Trafikverkets avtalspart senast 12 veckor i förväg att kapaciteten inte kommer att utnyttjas för banarbete ska Trafikverket till avtalsparten utge ersättning för den direkta merkostnaden för tågproduktion som planerade, men ej genomförda banarbetet medfört.</p> <p><i>Kommentar: Justerat att omfatta alla banarbeten – inte bara planerade större banarbeten (PSB)</i></p>
<p>9.1 Tvist mellan parterna som berör trafikeringsavtalet eller annan överenskommelse eller handling som träffats med stöd av trafikeringsavtalet ska i första hand avgöras av det samrådsorgan som parterna upprättat. Såvida parterna inte enas om annat gäller svensk allmän domstol alt. Transportstyrelsen som exklusivt forum i händelse av att tvist inte kan lösas genom samråd.</p>	<p>9.1 Tvist mellan parterna som berör trafikeringsavtalet eller annan överenskommelse eller handling som träffats med stöd av trafikeringsavtalet ska i första hand avgöras av det samrådsorgan som parterna upprättat. Såvida parterna inte enas om annat gäller Transportstyrelsen som exklusivt forum alt. svensk allmän domstol i händelse av att tvist inte kan lösas genom samråd.</p> <p><i>Kommentar: Justerat ordningen på de instanser som nyttjas i händelse av att tvist inte kan lösas genom samråd.</i></p>

Bilaga 1 – Föreskrifter beträffande säkerhet

Dokument	Titel	Giltig from
BVF 1946.1	Trafiksäkerhetsinstruktion för trafikeringsystem E2	2010-08-15

Kommentar:

Tidigare "Trafiksäkerhetsinstruktion System E2", daterad 2008-09-15, ersätts av "BVF 1946.1 –Trafikverkets trafiksäkerhetsinstruktion System E2", daterad 2010-08-15.